

JÄTELOMAKKEIDEN TÄYTTÖOHJE

Tämä täyttöohje on yhteinen seuraaville vuosiyhteenvetolomakkeille:

- Lomake 1 Toiminnassa syntyvät jätteet, jotka toimitetaan muualle käsiteltäväksi/hyödynnettäväksi
- Lomake 2 Toiminnassa hyödynnetyt ja käsitellyt jätteet (sis. myös jäteraaka-aineet). Lomakkeella ilmoitetaan myös ne jätteet, jotka ovat tulleet hyödynnettäväksi ja käsiteltäväksi omasta varastosta tai toimipaikan ulkopuolelta.
- Lomake 3 Varastoidut jätteet vuoden lopussa (odottavat toiminnassa tapahtuvaa käsittelyä tai hyötykäyttöä tai toimittamista eteenpäin)

Jätelain 51 §:n mukaan jätteiden haltijoiden on oltava riittävän hyvin selvillä jätteistään ja niiden vaikutuksista. **Jätekirjanpitovelvollisia** ovat jäteluvan haltijat (jätteen laitospalvelut ja ammattimaiset hyödyntäjät ja käsittelijät, jäteasetuksessa luetellut toiminnanharjoittajat ja ammattimaiset ongelmajätteen kerääjät), ongelmajätteen tuottajat sekä jätteen myyjät ja välittäjät, kun jäte vietään pois Suomesta. Valvonta- ja lupaviranomaisella on yksittäistapauksessa ja ympäristöministeriöllä yleisesti oikeus antaa määräyksiä ja ohjeita em. selvillä olo- ja kirjanpitovelvollisuuden täyttämistä. Kirjanpito- ja tiedonantovelvoitteita tulee myös erinäisistä valtioneuvoston päätöksistä, jotka koskevat puhdistamolietteen käyttöä maanviljelyssä, käytöstä poistettuja renkaima, kaatopaikkoja, pakkauksia, pakkausjätteitä ja keräyspaperia koskevaa valtioneuvoston päätöksiä.

Jätekirjanpidolla pyritään säännölliseen tilanteen seurantaan, joka palvelee toiminnanharjoittajan ohella myös jätealan valvontaa, seuranta ja tilastointia. Toiminnanharjoittaja raportoi vuosittain ympäristöviranomaiselle jätteitä ja jätehuoltoa koskevat kirjanpito tiedot (vuosiyhteenveto) oheisella lomakkeella. Tiedot raportoidaan kalenterivuosittain (1.1.-31.12.). Mikäli jätekirjanpito on aloitettu kesken vuotta, raportoidaan tiedot ko. ajanjaksolta. Toiminnanharjoittajan tulee merkitä jätekirjanpitoonsa jätteisiin liittyvät tiedot mahdollisimman yksityiskohtaisesti.

Toimipaikalla tarkoitetaan tässä lomakkeessa ja tilastotoimessa taloudellista yksikköä, jossa saman omistajan tai valvonnan alaisuudessa harjoitetaan mahdollisimman samankaltaisten tavaroiden tai palveluiden tuotantoa. Energian tuotanto ja jakelu erotetaan erillisiksi toimipaikoiksi. Samassa osoitteessa sijaitsevat eri tavaroiden tai palveluiden tuotantoa harjoittavat yksiköt määritetään eri toimipaikoiksi. Yrityksen eri osoitteissa toimivat yksiköt ovat eri toimipaikkoja.

Laitoksella tarkoitetaan niitä toimintoja, jotka on lueteltu jäteasetuksen 11 §:ssä.

Lomakkeita täytetään tarpeellinen määrä. Mikäli laitoksella on useita eri toimipaikkoja (esim. energiantuotantoa ja teollista toimintaa), täytetään lomake mahdollisuuksien mukaan toimipaikoittain eriteltyinä. Toiminnanharjoittajan tulee ilmoittaa, mitkä tiedot (esim. liike- tai ammattisalaisuudet) hän katsoo salassa pidettäväksi, samoin perusteet sille, miksi tiedot katsotaan salaisiksi.

Jätelaki määrittelee **jätteen** seuraavasti (JäteL 3§): *“aine tai esine, jonka sen haltija on poistanut tai aikoo poistaa käytöstä taikka on velvollinen poistamaan käytöstä, on jätettä. Jäte, joka kemiallisen tai muun ominaisuutensa takia voi aiheuttaa erityistä vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, on ongelmajätettä.”* Termiä on edelleen tarkennettu ympäristöministeriön päätöksellä yleisimpien jätteiden sekä ongelmajätteiden luettelosta (1129/2001). Jätekirjanpidon piiriin kuuluvat viemäriin johdettavat jätteet (eivät kuitenkaan jätevedet), samoin hyödynnettävät ja käsiteltävät jätteet (mukaan lukien omassa toiminnassa hyödynnetyt ja käsitellyt jätteet). Jätekirjanpidossa tulee käyttää ympäristöministeriön päätökseen yleisimpien jätteiden sekä ongelmajätteiden luettelosta (1129/2001) perustuvaa jäteluokitusta. Jäte tulee jaotella mahdollisimman tarkasti jätekirjanpidossa. Tämä mahdollistaa jätteiden tilastoinnin myös materiaalin mukaan.

- 1 Jätelaji** kuvaillaan tarkasti sanallisesti (esim. puuta, rautaromua, maa-ainesta jne.). Hyödynnettävät ja käsiteltävät jätteet kirjoitetaan omalle lomakkeelle (Lomake 2) jätelajeittain (jätteen numerotunnuksen mukaisesti, kts. kohta 2) lajiteltuna allekkain ja hyödyntämis- tai käsittelytavan mukaisesti eri riveille jaoteltuina. Samoin eritellään varastoitavat (Lomake 3) ja eri paikkoihin toimitettavat jätteet (Lomake 1) omille lomakkeilleen.
- 2 Jätteen numerotunnus** ilmoitetaan käyttäen ympäristöministeriön päätöksen yleisempien jätteiden sekä ongelmajätteiden luettelosta (1129/2001) mukaista jäteluetteloa tai se voidaan jättää viranomaisen merkittäväksi.
- 3 Jätteen kokonaispaino** ilmoitetaan märkäpainona yksikössä tonnia/vuosi (t). Mikäli jätemäärä ilmoitetaan käyttäen muuta yksikköä, merkitään käytetty yksikkö ja jätemäärä jätelajin perään Jätelaji-sarakkeeseen (sarake 1) (esim. lietettä 1000 m³ tai romuautoja 500 kpl), ja jätetään Kokonaispaino-sarake (sarake 3) tyhjäksi.
- 4 Kuiva-ainepitoisuus** (painoprosentteina) ilmoitetaan lietteistä ja muista nestemäisistä jätteistä.
- 5 Jätteen alkuperä** ilmoitetaan mahdollisuuksien mukaan seuraavin koodein:
1 = OMA TOIMINTA	2 = MUUALTA TUOTU
1.1 = omasta varastosta purettu	2.2 = maa- ja metsätalous
	2.3 = teollisuus
	2.4 = rakentaminen
	2.5 = yhdyskunnat
	2.6 = mineraalien kaivu
	2.7 = energiahuolto
	2.8 = erittelemätön alkuperä

Eri alkuperää olevat jätteet kirjoitetaan määrittäin (sarake 3) jaoteltuina eri riveille.
Mikäli jätteen alkuperätietoja ei pystytä yksilöimään, merkitään jätteen pääasiallinen alkuperä.

6 Jätteen tyyppi

- 1 = tavanomainen jäte, joka ei ole pysyvää eikä ongelmajätettä (esim. paperi ja pahvi, yhdyskuntajäte)
- 2 = pysyvä (inertti) jäte, jolle ei tapahdu biologisia, fysikaalisia tai kemiallisia muutoksia (esim. lasi, mineraalimaa)
- 3 = ongelmajäte (nimetty ongelmajätteeksi ympäristöministeriön päätöksessä yleisimpien jätteiden sekä ongelmajätteiden luettelosta (1129/2001), ellei alueellinen ympäristökeskus ole yksittäistapauksissa toisin päättänyt. (vrt. kohta 2))
- 7** Jätelain mukaan **hyödyntämisellä** tarkoitetaan toimintaa, jonka tarkoituksena on ottaa talteen ja käyttöön jätteen sisältämä aine tai energia; **käsittelyllä** tarkoitetaan toimintaa, jonka tarkoituksena on jätteen vaarattomaksi tekeminen tai lopullinen sijoittaminen (JäteL 3§). Omalla toimipaikalla tapahtuvien hyödyntämis- ja käsittelytoimintojen (sekä niihin sisältyvän varastoinnin) osalta käytetään jäteasetuksen (JäteA 472/96) liitteiden 5 ja 6 mukaisia R- ja D-koodeja.
- 8** Kun jäte toimitetaan muualle, ilmoitetaan **jätteen sijoitus** sijoitustunnuksella 1A-1F, 2A-2E tai 3. Jätteen hyödyntäminen muualla ilmoitetaan tunnuksella 1A-1F ja käsittely tunnuksella 2A-2E. Sijoitustunnuksella 3 ilmoitetaan muu vastaanottopaikka (esim. ongelmajätteen keräilijä). Käytettäessä sijoitustunnuksia 1F (muu hyödyntämistapa), 2E (muu käsittelymenetelmä) tai 3 (muu vastaanottopaikka), kuvaillaan jätteen sijoitus sanallisesti ko. sarakkeeseen. Mikäli jätteen sijoituspaikkoja on useita, merkitään ko. sijoitustunnukset eri riveille jättemäärittäin (sarake 3) jaoteltuina.
- 1 = HYÖDYNTÄMINEN MUUALLA
1A = raaka- ja apuaineena
1B = maa- ja vesirakennusmateriaalina
1C = energiana
1D = maanparannusaineena maataloudessa
1E = maanparannusaineena
1F = muu hyödyntämistapa
- 2 = KÄSITTELY MUUALLA
2A = kaatopaikalle loppusijoitukseen
2B = yleinen vastaanottopaikka (pl. kaatopaikat) (esimerkiksi kierrätyskeskus, siirtokuormausasema)
2C = viemäri
2D = maa- ja kallioperä (pl. kaatopaikat)
2E = muu käsittelymenetelmä (esimerkiksi poltto ilman energian talteenottoa)
- 3 = MUU VASTAANOTTOPAIKKA (esimerkiksi ongelmajätteiden keräilijä)

9 Vastaanottaja ja 10 Kunta/maa

Kun jäte toimitetaan muualle, merkitään lisäksi **vastaanottavan toiminnanharjoittajan** nimi ja yrityksen **sijaintikunta tai maa**. Muualta vastaanotetusta jätteestä ilmoitetaan jätteen toimittajan **sijaintikunta tai maa**.